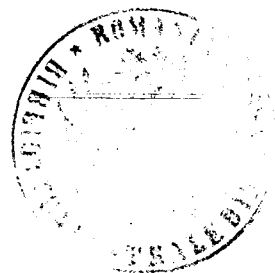


DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ



SUMAR:

- Const. V. Obedeau** Legitimarea lui Conservator-Democrat.
Mireio Sonet.
I. N. Popescu Legea judecătorească de ocol.
Stefan Severini Democratia.
Sfinx O barbarie judiciară.
Mireio Cântec. (Versuri).
Mihail Drăgănescu Despre educație.
* * * Discursul D-lui N. Economu.
Nip. O experiență cu mașinile H. Lanz din Mannheim.
M. D. Politica internă; Moravuri politice; Felurite; Bibliografii.

REDACTIA:

Craiova Strada Horia No. 3

ADMINISTRAȚIA:

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

PLĂTIT ÎNAINTE

Un număr 10 bani

Director-proprietar, *N. I. Popilian*, avocat
Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat

Comitetul de Redacție:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor

Alex. Bărbulescu, profesor

I. C. Giulescu, avocat

Ștefan Severini, avocat

Ion N. Popescu, fost magistrat, avocat

Sc. Constangioară, avocat

Alex. Carianopol, „

G. G. Petrescu, „

I. F. Popescu, „

N. Constantinescu, „

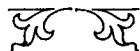
I. Mitrică, „

Av. Vasculescu, „

Const Turceanu, „

Adrian Zeuleanu, „

BCU Cluj / Central University Library Cluj



**Cine primește două numere consecutive se consideră ca abonat.
Cine nu achită abonamentul dupe al doilea număr, i se va întrerupe trimiterea.**

Domnii abonați sunt rugați a trimite costul abonamentului de 5 lei la administrația revistei „Democrația“. Chitanțele de primire se vor înainta imediat.

Administrația.

Legitimitatea partidului Conservator-Democrat

Când intrigele și-au avut efectul lor în ziua de 9 Ianuarie 1908, la casa Vanicu din București, primele zile, opinia publică s'a amețit, ca după orice dramă, incetul cu incetul însă s'a recules, și a văzut că acolo nu a fost numai o neînțelegere de persoane dar și de idei. Căci ce i-ar fi păsat unei țări că s'au certat niște oameni politici la un club? ce i-ar fi păsat unei țări că acei oameni își dispută șefia unui eventual guvern? ce i-ar fi păsat unei țări, când beligeranții ar fi fost de aceiași forță? în care încă un alt sentiment nu iar fi preocupat de cât cele mai meschine ambițiuni?! Când însă un om simte ceva în peptul său, simte că natura i-a aprins, acolo, focul sacru, ori cât ar fi el de nepăsător, conștiința se redeșteaptă întrânsul și 'l face să se revolte în contra justiției.

Opinia publică în totdeauna a simpatizat cu cei loviți prin șiretenie și mai cu seamă când ei sunt și buni și deștepți, pentru că atunci lovitura e și mai puternică căci e mai lașă. Înțeleg să mă lupt când sunt treaz, tot cu unul treaz și să mă lupt la luptă dreaptă, românească, dar nu să fiu lovit în somn, sau la răspântia unei strade și pe o noapte fără lună și stele. Take Ionescu nu intrase cu trenul în gara București și pumnalul cavalerilor de aventuri, comisese crima, ereau față ce e drept locotenentii săi, dar nu era șeful, s'au luptat locotenentii, au vrut să parăze lovitura ca niște devotați soldați, dar nu au putut, căci tocmai lipsa șefului i-au făcut să peardă bătălia. Dar de ce acest complot? Take Ionescu nu guvernase încă ca șef

de partid, 12 ani, ca să exaspereze poftele invidioșilor și neputincioșilor, din contra fusese oratorul tuturor colegilor săi din ministere, arbitru tuturor litițiilor din guvernele conservatoare trecute șaptesprezece ani de ministeriat alături de Lascar Catargiu și de Alexandru Lahovary; el copilul răsfățat și duhul partidului conservator!

El, grație căruia, partidul conservator a venit în trei rânduri la guvern după 1888, el, care în partidul conservator reprezenta nota regenerării clasei boerești, ca și în vremurile când boeria era instituție legală în stat și avea sancțiune ca și în vremurile când ea se reinprospăta mereu cu elemente populare, care săvârșiseră acte de mare bravură, în timp de rezbél, sau de mare talent politic, în timp de pace! Era însă altceva, era că vechiul obicei, al retrograzilor, care la 1716, 1721, 1848 și 1859, chiar se pusese pe tapet, discordie între copii nepoți și amicii acestora, oameni inteligenți și de inimă, de și din popor, dar toți Români, și încă zdraveni și la suflete și la cap, începuse; aceștia voiau să mântuiască o țară ce trebuie să meargă ca toate țările, spre calea progresului și libertăților publice, și să decreteze solemn înaintea mențiunei întregi: că *aristocrat* și *boer* e acela ce simte boerește și simte boerește, când simte că-și iubeste patria mai mult de cât pe el, pe femeia și pe copiii lui, mai mult ca banii lui, acela care se jertfește pentru armată și pentru Domnul patriei lui, și oh! acestea sunt sentimente inerente fiecărui om ca și cele păcătoase ce sunt la cei

răi, ele vin de la dreptul natural, le decretează natura omenirii, iar nu omenirea între ea. Și de aceea Take Ionescu va ajunge și în vârf, căci oamenii fătarnici nu pot schimba dreptul natural, dacă natura a voit ca să intruzeze în sufletul lui și în capul lui, niște calități și talente așa de mari ca el să priceapă mai bine ca un descendent al vechilor nume istorice, lucrurile și oamenii, țara și nevoile ei, ce e el vinovat? Del să aibe atunci răbdare impacienții care se ceartă azi cu dreptul natural, să îmbătrânească Take Ionescu, să moară la 90 de ani, și poate că va eși un Dudesc, și un Milesc, sau un Buzesc la fel cu Take Ionescu, dar până atunci el aparține istoriei țării sale și istoria vrea ca el să fie în vârf! Dar în definitiv ce e acest partid pe care el îl conduce și-i tot mărește rândurile? acest partid e conservator pentru că vrea păstrarea instituțiilor și patrimoniului nostru național, e democrat căci regenerează acest patrimoniu, după nevoile vremurilor în care trăim, și-l imparte deopotrivă la toți, căci toți sunt fii acestei patrii și toți au avut dreptul și-l vor mai avea încă să o apere și s'o iubească. Dar ni se va răspunde, care grupare politică nu e democrată, azi? nu e conservatoare în acest sens? nu e națională? Ei da! este ce e drept, chiar de drept, iar de fapt, nul și e de drept căci e săraca de constituțiune care îi mai ține pe toți, cu mâinile legate și cu gurile ferecate căci cum voesc a face ceva și a trece peste limitele echității și legalității, le zice; stăi pe loc! Cine nu va recunoaște că munca, meritul și inteligența, nu au avut sancțiuni până acum la nici un partid? că rubedenia și nepotismul erau mai tari ca orice cultură și inimă? că multe caractere care se înalță în partidul conservator-demo-

crat, și în 4 luni au făcut ce nu făceau în 10 ani, dincolo. Acolo, dormitau în eterna somnolență, pentru că niște mâini rele le întindea cloroform și niște ochi de viperă îi sugestional! Partidul conservator, vrea legi eșite din rărunchii mulțimei, ele să fie calapodul iar țara aceasta să fie cisma. Ele să fie florile crescute pe câmp și în grădinile noastre românești iar nu de cele aduse din țări streine și crescute în sere, sub sticle-lentile unde soarele se înfierbântă, nu ca un soare și unde apa vine prin canale iar nu din cer; din răspântia acestui partid, Take Ionescu se uită și vede și înapoi, la cei 9 secolii de când a început statul român tocmai de la Strehaia și Cerneți și înainte când va ajunge poate odată până la Alba-Iulia și Bitolia sau Monastir, dacă nu cu pământul, dar barem cu steagul nostru, ce va fâlfâi în liniște sub cerurile de acolo, fără ca Ungurul sau Turcul ori Bulgarul să-l de-a jos; și să-l înfigem acolo, poate nu prin sabie și sânge, căci așa știe oricine are mușchi și brațe, dar prin scrisul democrației, care e produsul tactului politic și al mării inteligențe rânită în inimă.

Iată programul partidului conservator-democrat, la cererile adversarilor, că cine suntem noi și ce vrem? vom răspunde am scris „prefața“ și „prefața“ programului nostru e iconă pentru toți, articolele codului le vom face când vom governa încetul cu încetul, căci legile unei țări, nu se anunță la intruniri, ci se lucrează la un loc cu țara întreagă, prin reprezentanții ei legali.

Iată deci legitimitatea unui partid, suntem fii legitimi ai acestei țări și de aceea țara ne vrea, căci ne-a recunoscut un copil și o mamă.

Const. V. Obedeanu.

București, 25 Iunie.

DE VÂNZARE Moșia **POTCOAVA (Oit)**, având 364 pogoane toate arabile, gară 5 minute distanță și Conac. — **Avantagii de plată.**

A se adresa la redacția revistei „Democrația“ str. Horia, 3 — Craiova.

S o n e t

*Aleea de castani acum e 'n floare
 Și crângi indoaie spre fereastra ta;
 Ți amintești? Ți-am spus: „nu mă uită“
 Pe când treceam în vremuri pe cărare.*

*Acuma trec din nou; ce mult ași vrea
 Din ochii tăi o rază de 'ndurare,
 Când stau așa pierdut în adorare...
 O! dă-mi te rog, o rază blândă stea.*

*Un vis frumos a fost iubirea noastră,
 Și azi din vis când m'am redeșteptat
 N'am mai zărit privirea ta albastră...*

*La geamul tău mă uit îndurerat,
 Un trandafir se ofilește în glastră
 Și parcă îmi șoptește: „te-a uitat!“*

Mireio.

Legea Judecătorilor de Ocol

Dupe mișcarea agrară din Martie anul trecut s'a dat țări o serie de legi menite să o scape de răul care o frământă.

Intre aceste legi cea mai importantă, care formează piedestatul tuturilor, este legea invoelilor agricole. Ea reglementează raporturi între țărani și exploata-torii de moșii, fixând norme în ceea-ce privește munca. În ordinea descrescândă s'a dat legea judecătoriei de ocol menită să dea țăranilor o justiție bună și sumară.

De această lege ne vom ocupa aici.

În partea I titlul I legiuitorul creiază ocoale urbane și rurale. În art. 6 se creiază *ambulanta*. Este una din cele mai rele inovațiuni. Ea va face ca încrederea ce mai aveau țărani în justiția de pace să dispară.

Contactul prea des cu impricinați, ne-siguranța vieții și alte împrejurări vor face ca judecătorii să-și peardă prestigiul atât de necesar în distribuirea justiții. Se va simți nevoia că mai curând de cât s'ar crede să se desființeze această dispoziție.

În art. 8 i se creiază *magistratul stagi-iar*. I s'a dat atâtea însărcinări că s'au nu le va face sau — dacă le va face — le va face rău.

Titlul II art. 11 coprinde condițiile de admisibilitatea judecătorilor. Dispoziția salutară este examenul. Aceasta dispoziție unită cu stabilitatea va face ca în viitor să avem o bună justiție de pace, va face să avem judecători buni și cu profunde cunoștințe de drept, va face să avem judecători cu experiență cunoscând și pe toți justițiabili din ocolul lor, va scăpa în fine justiția de pace de politica rău înțeleasă, care se face la noi.

Partea III titlul I se ocupă cu competența civilă a judecătorilor. Găsesc că competența este prea mare. Avem un singur magistrat și or cât ar fi el de conștient și cunoscător în ale dreptului totuși poate fi expus a greși. Dar când socotești că conștiința este relativă, atunci bietul țăran mai uitând și termenul fatal de opoziție or apel va vedea averea sa luată cu multă ușurință. Cestiunea se agravează și prin dispoziția art. 83,

care obligă pe judecător să invoace din oficiu toate excepțiunile și mijloacele de apărare. Prin acest fel de a judeca judecătorul va lua partea unuia din împricinați și cu greu se va apăra cealaltă mai ales în afacerile cu cari părțile nu se pot prezenta de cât singure. Nu mai vorbesc de cazul când țăranul în pricipiu sub 300 lei se prezintă singur față cu proprietarul sau arendașul sau omul lor de afaceri (art. 73). Răul acesta nu poate fi înlăturat prin facerea recursului știindu-se cât este de greu a obține casarea hotărâri și mai ales fiind un termen fatal pe care țăranul ușor îl poate perde prin neștiință.

În art. 30 se prevede (dispoziția grea) competența judecătorului în materie de locațiuni. Față cu dispoziția cuprinsă în art. 95 se pune cestiunea, dacă hotărârile date în această materie pentru valori mai mici de 300 lei au sau nu opoziție. Legea întrebându-și dispoziția „judecătorii de ocol judecă dreptul comun sau dupe legea proprietarilor“ a menținut în totul legea proprietarilor deci asemenea hotărâri se dau fără drept de opoziție, numai cu apel.

Trecem acum la titlul III unde se dă drept judecătorilor de ocol a autentifica acte. Scopul pe care l'a urmărit legiuitorul în acest titlu a fost scăparea țărănilor de speculațiune din partea advocaților în prima linie și al doilea de scăparea lor și de cheltueli de drum și de pierderea timpului.

Este cea mai nedreaptă acuzațiune ce s'a adus vre odată corpului de advocați

pentru că or cât ar fi ei de bănuțiți, totuși sunt puși în ordinea morală mai sus de cât servitori pe mâna cărora s'a lăsat țărani. Nu s'a observat de loc că lovitura s'a dat în prima linie advocaților politicieni aflați azi în parlament cu consimțământul bineînțeles și al lor. Grozavă ironie! Nu s'a observat de loc că s'a mai votat o lege așa numită pentru organizarea comunelor rurale, unde secretarul comunal este înfierat de incorectitudini. Dar se vede că unul este secretarul ministrului de interne și altul este al celui dreptăți, deși poartă amândoi numele de secretar comunal.

Ce concepție falsă și tristă!

Dacă privim dupe moralitatea persoanei chemată a redacta actele de notariat prezicem cu siguranță că scopul legi nu numai că nu va fi atins, dar săteanul va fi și mai mult spoliat.

Răul acesta nu va fi înlăturat prin dispoziția, că actele vor fi redactate și de grefieri sub controlul magistraților locali, pentru că judecătorul împreună cu grefierul abia vor avea timpul a judeca, a redacta hotărârile pronunțate trecându-le în registrul respectiv apoi a primi actele spre autentificare și a le autentifica îndeplinind toate formalitățile necesare. Timp nu vor mai avea a redacta și scrie actele așa că tot *secretarul*, care cu ocazia reorganizării comunelor rurale din 1904 a fost considerat ca *lipitoarea comunelor rurale*, tot el va avea cuvântul atât de competent.

Popescu N. Ion

Fost Magistrat, Advocat.

(Va urma)

Democrația

Herodot în cartea III arată că Democrația cere patru caractere deosebite: egalitatea tuturor cetățenilor înaintea legii, *condiție sine qua non*; numirea în magistratură prin tragerea la sorț care asigură egalitatea fără rezervă, responsabilitatea magistraților și consultația directă a adunării poporului. Asupra tuturor acestor chestiuni Herodot face o

singură observație că democrația nu poate funcționa de cât cu condiție ca poporul să fie instruit și capabil de a se guvernă. *Platon* studiind condițiunile diferitelor forme de guvernământ nu recunoaște decât trei: *Monarchie, Aristocrație și Democrație*, având fiecare mijloacele de corupție, dacă interesul particular al monarhului, a clasei dirigitoare sau al

majorității este pus mai presus de interesul public. Cel mai mare teoretician al antichității *Aristot*, distingea trei forme de guvernământ, acela de unul singur, acela a unei minorități și acela a tuturor cetățenilor: monarhie, oligarhie și republican. Republica este forma guvernamentală a democrației.

Deosebirea între oligarhie și democrație este bogăția și sărăcia. Pretutindeni unde puterea e în mâna bogaților e oligarhie; iar când e în mâna săracilor e democrație. Aceste concepțiuni sunt aproape identice cu noțiunea de majoritate și minoritate, căci pretutindeni săracii sunt în majoritate și bogații în minoritate.

Principiul unui guvern democratic este libertatea. În democrație, dreptul politic este egalitatea, nu după merit, dar după număr, odată baza acestui drept fiind recunoscută mulțimea este suverană și deciziunile majorității are ultimul cuvânt și formează ultima lege, justiția absolută.

Căci plecăm dela principiul că toți cetățeni trebuie să fie egali. Astfel în democrație — după *Aristot* — săracii sunt suverani pentru că sunt mai numeroși și „avizul majorității formează legea“. Iată dar unul din caracterile distincte a libertății politice. Un alt caracter al democrației este facultatea lăsată fiecăruia de a trăi cum îi place, prin urmare în o democrație un cetățean nu e ținut să asculte de oricine, sau dacă ascultă a-

tunci e condiția ca să comande la rândul său și această alternativă cuprinde în sine libertatea și egalitatea. Odată aceste reguli stabilite, organizația puterii se face pe următoarele baze: toți cetățenii trebuie să fie alegători și eligibili, toți trebuie să comande la fiecare și fiecare la toți. Democrația sub formă de guvernământ a existat în vechime și cu deosebire la greci. În timpurile moderne sunt guverne care pot fi clasificate democratice, scriitorii au dat cuvântului *democratic* un înțeles mai larg înțelegând adunarea aspirațiilor poporului, ei vorbesc de arta democratică, de literatură democratică, studiază raporturile dintre morală și democrație, când vorbesc de democrație se ocupă de clasa poporului și de locul ei în societate și definesc cuvântul *democrație*, o organizație care dă egalitate de drepturi tuturor cetățenilor, fără a căuta să realizeze guvernământul poporului prin el însuși, prin urmare prin democrație se înțelege o stare socială iar nici cum o organizație politică. După stabilirea generală a egalității sociale, nu suntem decât la începutul unei evoluțiuni democratice și nu am putea cită ca democrație reală, unde totalitatea cetățenilor se guvernează ei singuri, decât Suedia.

Stefan Severini

Advocat.

O barbarie judiciară

Afacerea neregulelor de la primăria Craiovei a fost strămutată la Trib. Ilfov pentru motivul de suspiciune legitimă.

Înainte acelu tribunal s'a judecat procesul în câteva termene, ascultându-se mai mulți martori. Cu probele ce a făcut apărarea, s'a dovedit patima pusă în făurirea instrucțiunii ce se făcuse la la Craiova. Faimosul jude instructor care s'a ilustrat ca inverșunat agent politic văzând cât de caraghios a rămas, a citat pe *Ștefan Ionescu* sau *Ștefan Radu Neagoe* cum îi mai zice, antreprenorul pădurei Blajului pe care deșteptul jude îl făcuse că nu există cum n'a existat o

licitație a acelei păduri și timp de 20 de zile a făcut o instrucție ce nu era în drept să o facă, în acest timp n'a ascultat de cât 4 martori și neputând să facă pe *Ștefan Ionescu* să mărturisească ce-i place instrucției, după ce *l'a bătut*, l'a arestat de odată fără nici un motiv de și era citat ca *simplu informator*.

Acum antreprenorul *stă la secret* și instrucția crede că prin canun să obțină declarațiuni false pentru a incrimina pe d. Mișu Kintescu.

Această barbarie judiciară necinstește magistratura!

Sfinx.

Cântece

I.

De-ar fi mândra mea o floare
Să 'nflorească 'n crâng, de vale,
Eu m'ași face-atuncea flutur
Să-i sorb mierea din petale.

De-ar fi mândra mea o floare
Să 'nflorească în grădină,
Eu m'ași face vânt de seară
S'o mângâi cu-o boare lină.

De-ar fi mândra mea o floare
Pe loc noaptea să se culce
Eu m'ași face val molatic
S'o adorm în leagăn dulce.

II.

Pribeagu-mi dor trimes-am astă-zi
In chip de fluture să sboare
Dar el s'a coborât la tine
Crezând că sânul tău e o floare.

Ca pe-ale crinului petale
El gustă cele mai dulci clipe;
O! lasă-l dragă nu-l atinge...
Ii scuturi puful de pe-aripe!

III.

Sub vraja ochilor tăi negri
Ca două adâncimi de ape
Eu văd o noapte fără lună
Când tu ridici a tale ploape.

Și 'nlănțuit ca printr'un farmec
Ași stă în veci de tine aproape,
Sub vraja ochilor tăi negri
Ca două adâncimi de ape.

IV.

Se risipesc norii pe cer
Și-i tot frumos dupe furtună,
De cată soarele 'napoi
E semn că e iar vreme bună.

*Când dupe plâns îndelungat
Un zâmbet blând te înfioară
Iubito, soarele iubirei
Mai arzător o să răsară.*

V.

(Dupe Haine)

*Când eu trec prin codrul nopții,
Codrul cel de visuri plin,
Pretutindenii mă urmează
Veșnic chipul tău senin.*

*Oare-i vălu-ți alb acela?
Chipul tău induioșat?
Ori e luna ce străbate
Prin brădețu 'ntunecat?*

*Oare-s propriile-mi lacrimi
Ce le-aud ușor curgând?
Ori în adevăr, iubito,
Lângă mine mergi plângând?*

VI.

(După Uhland)

*Nu-s ochii tăi ca ceru albastru
Nu-i roză gura ta—să știi—
Nu-s crini nici brațele, nici sânu-ți...
Ah! dar ce primăvară ar fi,*

*Când acei crini, acele roze
Ar înflori prin munți și văi,
Iar peste tot un cer albastru.
Și limpede... ca ochii tăi!*

VII.

*Din visurile mele
Ți-ași înșira o salbă
Să stai în veci sub stele
Frumoasă, dulce, albă.*

*Din cântecele mele
Ți-ași împleți o vraje,—
De ochi, de vorbe rele
Să-ți fie pururi straje.*

Despre educație

Nu sunt nici burueni rele, nici oameni răi. Nu sunt decât cultivatori răi.

Victor Hugo.

I.

Ideile ce voim a le desvoltă aci, credem că vor fi de o oarecare importanță pentru ori și cine are interes de a cunoaște această problemă, zisă a educațiunii; cu atât mai mult pentru acei, cărora li se încredințează această misiune grea, dar frumoasă.

Vorbind dar despre educațiune, ne vom pune întrebarea: asupra căror puncte ne vom îndrepta atențiunea, cum trebuie să influențăm asupra sufletului, inteligenței și gustului de muncă al copilului, pentru a-l face să devie un om ales și valoros cetățean.

„Boalele sufletului, sunt cele mai periculoase“ zice într'un tratat de morală. Evident, se înțelege că e un rău care trebuie vindecat. Acesta fiind primul punct, aci deci trebuie ațintită privirea fie-căruia, care se interesează de această cestiune.

Mulți înțeleg, că educatorii, trebuie să lucreze numai asupra spiritului, crezând că aceasta e destul. O bună pedagogie va spune însă, că privirile trebuiesc îndreptate cu aceiași atențiune și asupra părții afective, asupra inimii, care este sediul tuturor pornirilor spre acțiuni bune sau rele.—Copilul deprins de mic cu o inimă bună și dreaptă, va crește spre fericirea lui, în modul cum a fost deprins. Fericirea cui-va, relativ, depinde de calitățile sentimentelor, ce-i ocupă sufletul său, calități însușite din copilărie. Trebuie să facem pe fie-care a înțelege ce va să zică bunul simț. E de datorie a ne ocupa pe lângă cele-l-alte, de desvoltarea și perfecționarea sentimentelor înalte. Ele înalță sufletul și face, ca și la maturitate, să susțină viața în regiuni mai ideale. E de datorie, a ne ocupa în chestiune de morală, și de inima fie-cărui copil, căci creerul comandă, iar i-

nima modifică acțiunile lui, în bine sau în rău.

Ne vom gândi însă la aceia, că inima s'ar covârși sub puterea sentimentelor și nu va face ce cere rațiunea?

Dar de vreme ce această inimă, locași de sentimente, va fi înobilată printr'o adevărată educațiune, ea nu va modifica comanda creerului, de cât într'un bine just. Prin forța deprinderilor spre acțiuni bune, nu se va face de cât ceia ce va cere un bun sentiment și nu va fi de negat cred, că acțiunea unui nobil sentiment, nu este de acord cu o dreaptă rațiune.

Pentru a ne apropia mai mult de concret, aduc întrebarea: de se va lucra numai asupra spiritului, și se va neglija partea afectivă, inima, unde se va ajunge? Eu cred că acolo: în a avea spirit fin și o inimă necioplită. Poate fi o greșală mai mare de cât aceasta în educațiune? Mai de preferat sunt atunci, cei săraci cu mintea, dar bogați cu inima, de cât cei rafinați numai cu spiritul, dar săraci cu inima.

Este bine și important, este imperios cerut, oricărui adevărat petagog, a da atențiune și a se ocupa de aseastă inimă, a o ciopli din copilăria ei. Astfel vom căpăta în societate suflete drepte, caritabile, recunoscătoare, gata a lua parte la orice bune întreprinderi, căci inimile nobile sunt capabile de cele mai frumoase și meritoase acte, pe când cele rele, nu sunt demne de cât de invidie, egoism și orice urâte sentimente.

Să se aibă în vedere, că acțiunile creerului, nu se manifestă izolat și inseparabil. Ele corespund modului de apreciere ale sentimentelor, sufletul trebuie să însoțească orice acțiune a inteligenței. Orice acțiune a ei, trebuie să aibă aprobarea sentimentului. Această aprobare trebuie în totdeauna să corespundă bine-

lui moral, care trebuie din vreme însușit copilului.

Negreșit, că zicând așa, nu trebuie să tăgăduim și importanța educațiunii asupra *inteligenței*, dar dacă ea nu este însoțită de sentiment, rămâne rece și indiferentă față de orice bune acțiuni, pe care trebuie să le întreprindă.

E de necontestat, că inteligența și sentimentul, marg paralel și una fără alta nu trebuie să existe. Relele pornite din lipsă de sentiment, trebuiesc orișicând

oprite, împiedecate, prin orice fel de mijloace. Trebuie desrădăcinat din inima copilului, dispozițiunile către rău — dacă le are — și a i se insufla porniri bune cari pentru el, trebuie să devie o deprindere. Față de acei copii cari sunt dotați cu inteligență și se ocupă, totuși nu trebuie să rămănem reci, ci trebuie să căutăm, dacă nu cumva în ei, se găsesc dispozițiuni urâte, înclinări către rău, spre a le stărpi.

(Va urma)

Mihail Drăgănescu.

Discursul d-lui N. Economu

rostit la întrunirea partidului conservator-democrat din T.-Severin în ziua de 1 Iunie 1908

— După notele stenografice —

Domnilor,

Vă mulțumesc de entuziasmul d-voastră și de primirea care mi-o faceți. D-lor, adversarii noștri, gazetele adversarilor noștri, acuză pe d. Take Ionescu, șeful nostru, că numai din ambițiune s'a proclamat șeful acestui partid, că numai din ambițiune s'a retras din vechea organizațiune a partidului conservator, că numai în interesul d-sale personal, a alcătuit acest partid din nemulțumiți, din oameni cari să primească câte ceva, din oameni cari vizează ceva în viitor.

Fiindcă, d-lor, am avut cinstea să iau parte la aceste evenimente politice, am venit aci la Severin să vă spun și d-voastră cum s'a alcătuit acest partid, cum d. Take Ionescu s'a proclamat șeful acestui partid și cari au fost cauzele cari au determinat alcătuirea lui.

Să fie știut de d-voastră, să fie știut de toată lumea, că aceasta nu e o chestiune de ambițiune și de interes personal, este interesul d-voastră, este interesul țării întregi, care a îndemnat la alcătuirea acestui partid și proclamarea d-lui Take Ionescu ca șef. (Aplauze prelungite).

D-lor în urma răscoalelor țărănești, cari au avut loc la începutul anului 1907 și cari vor rămâne o pagină neagră în istoria țării noastre tristă și dureroasă, mai cu seamă pentru că ea a survenit imediat după acea serbare mare națională, unde toți românii din toate părțile țării, din toate unghiurile lumii, cu căl-

dură au sărbătorit jubileul de 40 ani de domnie înțeleaptă și rodnică a Maiestăței Sale Regelui.

Primul ministru de atunci, șeful partidului conservator și ministru de interne, neputând lua măsuri ca să potolească acest foc, care coprinsese întreaga țară și în mod pripit, fără să insulte majoritățile parlamentare, se demite de la putere și cedează puterea partidului liberal.

Deputații și senatorii, Camera și Senatul conservator, nemulțumiți cu atitudinea primului ministru și șeful partidului conservator, se intrunesc și ei din inițiativa lor și hotărâsc să înlăture de la șefia partidului, pe d. Cantacuzino și să proclame de șef pe d. Take Ionescu.

Domnilor, mulți dintre prieteni și aproape jumătatea majorității Senatului și Camerei, ne-am dus acasă la d. Take Ionescu, care lucra în cabinetul d-sale și i-am spus care sunt dorințele noastre, care sunt dorințele țării. D. Take Ionescu, iubitor de neam și de țară, cu demnitatea bărbatului de Stat, ne spune: în împrejurările de față, omul politic trebuie să tacă și numai nevoile țării trebuie să vorbească; nu pot eu să aduc desordine pe chestiunea de șefie în partidul conservator, suntem datori să dăm concursul nostru, pentru a stinge acest foc și această turburare, care este în întreaga țară.

D. Cantacuzino luase măsuri ca să convoace pe senatori și deputați, acasă la d-sa.

S'a format o delegațiune a Camerei și Senatului, în acea delegațiune am avut eu cinstea să fac parte, ne-am dus la d. Cantacuzino acasă și i'am spus d-sale: domnule șef, contramandați întrunirea, fiind că majoritățile Senatului și Camerei sunt nemulțumite de atitudinea d-tale și poate că în întrunirea care se va ține să nu se poată înăbuși nemulțumirile cari există între deputați și senatori, și poate că chiar contra voinței d-lui Take Ionescu să vă ridice dreptul de a fi șef al partidului și să proclame pe d. Take Ionescu șef.

D. Cantacuzino a contramandat această întrunire și s'a adus la cunoștința d-sale și de d. Vlădescu, fost ministru și deputat să nu mai vie la Cameră, fiindcă spiritele sunt cu totul revoltate și d. Cantacuzino nu s'a mai dus la Cameră; ci s'a dus numai d. Take Ionescu și în numele partidului conservator a declarat ceea ce spusese în cabinetul d-sale în Cameră și față de guvernul liberal: „suntem datori în împrejurările de față să dăm coscursul nostru pentru a liniști țara și a potoli focul“.

Nu a trecut mult și guvernul liberal a dizolvat Camera conservatoare lucru pe care și dumneavoastră îl știți.

D. Cantacuzino fie din îndemnul fiilor săi, fie că singur recunoscând-se în neputința de a mai conduce partidul, fără să consulte pe foști săi colegi de cabinet, fără să consulte pe bărbații politici și fără înțelegerea nimănui, face fuziunea cu junimiștii și transmite șefia d-lui Carp.

D-lor, de aci înainte să-mi dați voce să vă reamintesc fabula lui Grigore Alexandrescu: *pădurea și toporul*.

Se spune în această scriere judicioasă că un țăran intruna din zile se duce în pădure să taie lemne pentru trebuințele casei. Ajuns aci, țăranul începu să lovească în dreapta și în stânga: scărpaînd numai scoarța bieților arbori.

Aceștia se speriară la început, dar un stejar bătrân întreabă: Are toporul coadă? Nu! Atunci fiți pe pace, n'o să vi se întâmple nimica, dacă nu e amestecat nici unul d'ai noștri.

Acest țăran continuă până seara, dând în dreapta și în stânga, până ce osteni și se întoarce acasă fără lemne.

A doua zi reveni iarăși țăranul în pădure, dar de astă dată toporul avea coadă, și intrând în pădure a început să taie lemne, să desprindă crăcile și să spin-tece trunchiurile.

Această fabulă imi vine în minte față de cele ce s'au petrecut în vechiul partid conservator.

D-lor, partidul conservator totdeauna s'a găsit în luptă cu partidul liberal, care ne-a lovit în dreapta și în stânga, luptele lor au fost infructuoase, partidul conservator s'a menținut falnic și a adus la bun sfârșit nevoile ce s'au cerut pentru prosperitatea și întemeierea țării și Dinastiei (Aplauze).

Lucrurile s'au schimbat, toporul și-a pus coadă; căci cu ocazia fuziunii a început lupta și mai crâncenă, în această luptă s'a amestecat și unul din familia noastră politică și prin urmare, să fie știut de d-voastră și de întreaga țară că coada toporului este d. Nicu Filipescu. (Aplauze prelungite).

Acest om, d-lor, lipsit de orice sentiment pentru țară și neam, sclavul patimilor sale personale, călăuzit de ideea răzbunării, invidiei fără nici un scrupul, a dat în dreapta și în stânga, a sfărâmat și a prăbușit partidul conservator. (Aplauze prelungite).

Și, d-lor este adevărat, din momentul fuziunii cine a început cu intrigile? Cine a început cu calomniile de cât numai d. Nicu Filipescu. (Aplauze).

Atunci, d-lor, prietenii politici a d-lui Take Ionescu, iubitori de neam și de țară, de la un cap al țării până la altul, s'au revoltat de aceste atacuri nedemne și au mers în corpore la d. Take Ionescu și l'au conjurat: „d-nule Take Ionescu până aici, nu putem să suferim aceste intrigi și aceste calomnii, trebuie să te retragi din această organizațiune a partidului conservator, să vii alături cu noi ca să lupți pentru țară și pentru Dinastie“. (Aplauze prelungite).

D. Take Ionescu, nu din ambițiune, nu din interes personal, ci din îndemnul prietenilor săi și voind să salveze interesele țării a venit cu noi.

Atunci d. Take Ionescu se pune pe lucru, consultă pe prietenii săi politici și face programul partidului.

În congresul ținut în luna Februarie anul acesta, cu delegațiuni din întreaga țară, toți au recunoscut că ceea ce s'a făcut, bine s'a făcut (Aplauze). Pe acest program se întemeiază partidul, cu acest program am cerut încrederea țării, Atunci d-lor, ne-am gândit cui săi i se încredințeze șefia și conducerea acestui partid? Acelui mai meritos prin munca lui, prin talentul lui, prin energia cu care a luptat

pentru țară și partid, oratorului neîntrecut, omului politic fără seamăn și acel om nu a fost de cât d. Take Ionescu (Aplauze prelungite).

Iată d-lor, cum s'a format partidul conservator-democrat, iată cum s'a proclamat d. Take Ionescu șef al acestui partid, nu prin voința sa, prin voința noastră, prin voința țării, întregi. (Aplauze). După congres, șeful nostru a vizitat mai multe județe, pentru a se pune în contact cu toți cei cari au aderat la acest nou partid și prin sine însuși să se încredințeze până la ce punct țara a primit înființarea noului partid și proclamarea sa ca șef. Dragostea nețărmuită cu care este primit, manifestațiunea numeroasă și serioasă ce i se face, l-a convins că ceea ce s'a făcut, bine s'a făcut și l-a incurajat de a merge înainte, așa că la toamnă va vizita toate capitalele județelor țării. (Aplauze prelungite).

D-lor, cine ați cunoscut pe Lascăr Catargiu, acela care va rămâne nemuritor și o podoabă în istoria țării, știe cum spunea prin viul grai tuturor câtă durere și amărăciune îi făcea în viața lui politică, când întâlnea în drumul său pe d. Carp; însă știind că țara îl iubește, îl respectă, a mers înainte, a lucrat pentru țară și a întărit Dinastia noastră.

D-ta iubitule șef care ai colaborat cu nemuritorul Lascăr Catargiu pentru biserica noastră creștină, pentru chestiuni mari și folositoare țării, încredete în totdeauna în noi amicii d-tale devotați și mergi înainte.

D-lor știți că cu cât cine-va se înalță mai sus, cu cât atinge culmea dealului,

cu atât este mai expus furtunelor puternice.

Când cine-va începe să se ridice pentru că e în stare să se ridice, din acele momente se desfășoară un ocean de calomnii, de intrigi, de insulte, ai contra ta coaliția tuturor patimilor rele și ale tuturor nedreptăților.

Le-a știut și le stie iubitul nostru șef, dar pentru binele țării, știind că nimic nu îl atinge, el și-a luat sborul către culmi depărtate, către culmi așa de înalte unde nu ajung insultele și calomniile pentru acei ce ating asemenea culmi. (Aplauze).

Iubite șef dacă în viața politică care ți-o dorim s'o ai cât de mult pentru interesele acelei țări, dacă vei întâmpina vre-o amărăciune, vre-o zi rea, lasă-ne pe noi, prietenii d-tale, să gustăm acea amărăciune și d-ta ia-ți sborul către acele culmi depărtate la care te trimete Atotputernicul. (Aplauze).

Încrede-te în tăria celor mulți, care te iubesc și te urmează fără nici-o condițiune. (Aplauze).

Și, d-lor, cu toți să spunem șefului nostru, că în ziua de restriște, care o va avea în viața lui politică să nu fie decât ca cea de astăzi înconjurat de dragostea noastră, de dragostea țării întregi. (Aplauze).

D-lor, fiind-că la această întrunire au luat parte și soțiile d-voastră, matroanele Severinului, care nu au venit aci ca să ne privească, ci ca să se manifeste alături de d-voastră, pentru partid și șeful său, să zicem: trăiască Severineni. (Ovațiuni prelungite).

Experiența cu mașinile H. Lanz din Mannheim

Duminecă 29 Iunie a avut loc pe moșia Șimnicu-Dolj, al cărei arendaș este d. M. Lesto, experiența unei *garnituri complete de treerat, de 10 cai putere, sistem H. Lanz din Mannheim*. Mașinile sunt de o construcțiune elegantă și solidă. Locomobila H. Lanz se deosebește de alte mărci prin aceea că se alimentează cu apă la o temperatură 80 grade, ceea-ce pe lângă economia comestibilului apoi și pereții cazanului sunt feriți de stricăciuni, la care sunt expuși când apa s'ar in-

roduce rece. Dispoziția cilindrului și pompei de alimentare sunt în așa mod alcătuite în cât forța întrebuintată este gradată și ori cât ar fi de încărcată treerătoarea nu se vede nici o sfortare la conducere. Schinteile se sting la baza coșului iar la vârf nu iese decât fumul curat, evitându-se astfel orice pericol de incendiu.

Treerătoarea este prevăzută cu un *aparatură de hrănit* patentat ce *înlocuiește cu mult succes pe cei mai îndemnateci*

coșari. În acest aparat snopii se aruncă legați și în orice mod, iar aparatul își face singur distribuția pe toată suprafața tobei, și de așa natură încât paiele sunt introduse cu spicele în jos.

Un mic aparat așezat la urmă permite ca toate boabele, care s'ar fi putut amesteca în pae după ce au fost scuturate la cai, să se întoarcă pe un mic jghiab de unde curge într'o cutie sau într'un sac.

Mașina de presat pae este o *invenție* foarte fericită pentru acei care cunosc greutățile ce se întâmpină cu facerea și-relor și mai ales cu transportul la vânzare.

Această mașină este capabilă să inpa cheteze absolut toate paele produse făcând pachete de diferite mărimi după dorință.

Azistența, număr foarte mare, a rămas uimită atât de eleganța și soliditatea mașinilor dar mai ales de perfecționarea lor și aparatelor adoptate la ele cari economisesc multe brațe și foarte mult timp.

Experiența a fost făcută de societatea „**Plugarul**“ din Craiova str. Unirii No. 80 care are reprezentanța acestor mașini pentru toată Oltenia.

Nip.

Politica internă

Marele banchet de la 22 Iunie din București, a fost ultimul eveniment politic important.

Aplanarea crizei ministeriale și aface-rile militare, anunță că sezonul vilegiaturei va avea un caracter liniștit, în care cei obosiți, își vor reculege forțele, spre a reincepe la toamnă noile lupte, mai cu energie.

În toamna și iarna viitoare, luptele și mișcările politice, promit a fi foarte febrile.

Activitatea politică fiind mai mare în timpul camerilor, dată fiind nesincera și intriganta politică a Brătieniștilor față de d-nul Sturza, e posibil să ne așteptăm la evenimente pline de senzație.—În viitoare sesiuni parlamentare, multe ches-

tiuni, poate chiar cele ce azi sunt apla-nate în aparență, se vor redeschide, și nu e exclusă ideea unei serioase remanieri ministeriale, poate chiar schimbare de regim.

Suntem informați, că d-l Take Ionescu, în toamnă va relua turneul politic, continuând campania sa de activitate până în primăvară, dacă vr'un important eveniment nu va interveni.—La 28 Septembrie a. c. va avea loc prima întrunire a conservatorilor-democrați la Botoșani, apoi în fie-ce Duminecă la Tecuci, Dorohoi, P.-Neamț, R.-Sărat, Brăila, Giurgiu, Roman, continuând așa în fie-care oraș, rămas nevizitat.

M. D.

Moravuri politice

Banchetul de la București al conservatorilor democrați.

Numărul adevărat al persoanelor, cari au luat parte la banchetul de la 22 Iunie a. c. din București, a fost de 1648 persoane.

Acesta e al doilea banchet politic european, ce a avut loc până azi. În Franța

a avut loc un asemenea banchet, la care au participat 10.000 de persoane. Acel banchet a fost format însă, din delegații de prin provincii, nu din persoane pe ales.

Dacă și la noi s'ar fi invitat delegații județene, ar fi putut răspunde și la 15.000 de persoane. Nu a fost însă o

grădină așa spațioasă în capitală, ar fi costat prea mult, iar aglomerația ar fi fost incomodă.

Așa cum a fost la București, totuși oratorii au fost nevoiți să vorbească comesenilor, câte 3 de odată în trei puncte diferite ale banchetului, ceea ce nu s'a văzut până acum, de cât pe imensele piețe ale Londrei cu ocazia marilor meetinguri populare.

Mid.

Un gentleman care trișează. D. Negroponte face cunoscut opiniei publice că d. A. Marghiloman, faimosul expropriat din str. Mercur, a trișat la jocul de curse întrebându-l pe jockey discalificat. De sigur cei cu forța morală vor ticlui și aci o contra valoare a neplăcerilor sentimentale!

La banchetul liberalilor care reprezintă o parte din cercul politic „România Nouă“ d. Ion Stano-vici a toastat pentru Rege și dinastia română.

* * *

Și la Buzeu, cavalerul Marghiloman ar fi primit o *contra valoare* pentru o expropriere în paguba comunei.

* * *

Fanionul liberal de la Craiova. D-nu Jorjică Vergescu prefect de Dolj la banchetul dat de o parte din tinerii cari alcătuiesc gruparea „România Nouă“ a ținut un discurs declarând că tinerii cari au dat banchetul ridică un nou fanion.

De sigur e fanionul D-lui C. Ciocazan președintele aceluiași banchet și pe care nepotul Jorjică vrea să-l facă șeful partidului liberal din Dolj, mazilind pe d. I. Mitescu.

Felurite

A fost arestat ca falit bătrânul negustor craiovean Ilie Gheorghiu zis Păsărică. Zilnic dispar din arena comerțului românii.

Ordinea, Acțiunea și Adevărul înfierea-ză purtarea judeului instructor Strelicescu.

In numărul viitor vom publica o dare de seamă asupra interesantei lucrări: „Dreptul Roman în literatura juridică românească“, scrisă de d. Ed. Diogenide doctor în drept.

Bibliografii

Sângele Solovenilor de Caton Theodorian. Prețul lei 1.50 în institutul de arte grafice și editură „Minerva“ București.

Sfaturile unui plugar luminat, de C. Sandu Aldea. Cărticica I. Prețul 0.50 bani. „Minerva“. București.

Poezii postume. M. Eminescu. Ediție nouă. Prețul lei 1.50. „Minerva“. București.

Chipuri și suflete de Al. Cazanban. Prețul lei 1.50. „Minerva“

București.

Dor pustiu de Ion Barseanu. Prețul lei 1.50 „Minerva“ București.

Partidele politice în țara Românească până la 1848 de: Constantin V. Obedeanu, fost procuror și judecător la Trib. Ilfov, avocat. Tip. „La Franklin“ sub Hotel de France 23 București.

* * *

Dreptul Român în literatura juridică românească Ed. Diogenide, Craiova 1908.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA, Strada Unirii No. 80

BIUROU TECHNIC, AGRICOL și INDUSTRIAL

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat

H. LANZ din MANNHEIM

Agenzie Generală pentru Dolj a Societății de Asigurare

„Victoria“ din București.

„SANATATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

impărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare.

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele
dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

Intâia Fabrică de Ciocolată

DIN OLTENIA

AL. S. POPPESCU

SOCIETATE IN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncei

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu